

# FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:  
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.  
Egyes számai ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:  
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.  
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.  
Egyes számok kaphatók: a dohányfőnökségben.

## „Esküszünk! . . .”

Van abban valami lélekemelő, valami életadó és elragadó, midőn egy félreismeret, vérig kinzott, kiszarolt és letiport nemzet megújja a gyávasággá aljasult hosszú türelem szégyenét, s az élet és szabadság nagy gondolatától áthatatlan lerázza a rab-szolgaság rozsdás láncait.

Mert mindenben, amiben a nemzet felelősségérzete és önfeláldozása nyilatkozik meg, ott van az Istennek életadó lehellete, melyet azért adott az embernek, hogy e földön képviselője lehessen a jognak, a törvénynek, az igazságnak és szeretetnek, az Örökkévaló e magasztos gondolatainak.

Azért van az, hogy Petőfi, mikor 1848 március 15-én, a nemzet élő ajkává lett, hogy a nemzet szívéből és szívéhez szólhasson, amint talpra hívja hazáját, azonnal szent esküig emelkedik, meg levén győződve, hogy az az eskü, mellyel a nemzet a szabadsághoz hűséget esküszik, méltó és valóságos Istentisztelet.

A szabadság öröktől fogva a felelősségérzettől születik és mind a két gondolatból mindörökké a haza önfeláldozó szeretete származik. Felelősség, Szabadság és Önfeláldozás a keresztény magyar királyság alapeszméinek hármassága és azok mint polgárnak lelkét áthatotta e há-

rom egység ideális felfogása, annak a lelkében ott él az a sokat vitatott és definiálhatatlannak nyilvánított magyar érzület, bármily nyelven szóljon is, bármily hitet kövessen is.

A történelem tanúsága, hogy csak azok tudták a hazát boldoggá és dicsővé tenni, csak azok tudták itt állandó alkotásokat létrehozni, akikben a felelősségérzetből fakadó szabadságszeretet működött. S éppen azért, mert mindnyájan, kik a „szent korona testét“ mai értelemben alkotjuk, tehát király, parlament és nemzet egyaránt teelők vagyunk hazánkért, ezt a súlyos felelősséget csak akkor vállalhatjuk, ha teljesen szabad minden becsületes vélemény, minden tiszta lelkiismeret, minden korrekt szó, ha szabad a hazánk s benne kicsi fészünk s ha önérdek, klikkuralom és személyes kultuszt üző stréberszellem nem kötnek láncokat kezeinkre.

Ha látjuk aztán, hogy szabad hazában szabadok vagyunk, ha elértük, hogy e szabadságot sem aljas önérdek, ki nem használhatja, sem vele büntetlenül vissza nem élhet senki sem, akkor el fogja lelkünket a hazaszeretet és semmi sem lesz nekünk teher, amit érte tünni, tenni és áldozni kötelesség.

Csakhogy, ha minden a felelősség ér-

zeten alapul, kérdem kinek itélő széke előtt vagyunk hazánkért felelősek?

Azt mondják amazok, akiknél a halál mindent befejez, hogy — a történelem itélőszéke előtt.

Mit jelent ez?

Azt jelenti: „Te polgár, ne légy hazádnak ártalmára semmiben se, állj ellen minden kormányrendszernek, amely sérelmeket sérelmekre halmoz, mert majd száz vagy kétszáz esztendő múlva jönni fog (már ha jönni fog!) egy elfogulatlan történetíró, aki irgalmatlanul kideríti, hogy — gaz árulója voltál a nemzetednek!”

A kereszténységnek nincs elfogulatlan történetírója. Innen van, hogy a történelem előtti felelősség üres szó, mely szépen néz ki elszavalva, de mit sem ér — elgondolva.

A felelősségérzetet az Istenben való hit hozta be a világba. Mivel pedig a nemzetek reális életében a lelkiismeret fogalma a vallás talajából fakadt, innen van, hogy a felelősség eszméjének semmi értelme nincs, ha vallásérkölciség talajából átültetik a filozófia száraz, vagy a politikanak ritkán tiszta talajába.

Most tehát, mikor lelkünk a hazai történelem nagy eseményeinek idejét vizsgálja, most midőn a sivár jövő zavaras képe fenyegető viharokkal ijesztget, most midőn a nemzet lelkéből élelmes ku-

## Temetés után.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

Zoroghy Dénesné földi maradványai mögött becsukódtak a családi kriptá nehézségei, örökre elzárva az édes, felejthetetlen feleséget. Zoroghy Dénes némán, szinte bámulva állt a tömör vasajtók előtt. Voltaképpen most érezte csak veszteségét. Azért szállt hát szembe családja házasító politikájával, hogy rövid öt évi boldog házasság után elveszítse azt, kinek birhatásáért oly soká oly szívósan küzdött, legyőzve minden intrikát és akadályt?

Gyűlölettel szinte eltorzult arccal nézte a zord kapukat, amelyek egy nagy felhőtlen boldogságot, egy édes asszonyt és szelid anyát zártak el.

Lassan megfordult, imbolygó léptekkel ment vissza a kastélyba. Ott már várták a rokonok. bánatos vagy kondoleáló, szomorú vagy harmatos arccal. Körülfogták. Mindnek nagy fájdalma lehetett, mert mind valami emléket akart a megboldogulttól. Zoroghy Dénes nem törődött semmivel, odaajándékozta nekik, a mit kívántak. Csak menjenek, csak ne lássa őket. Azt meg se figyelve, hogy némelyek egy ékszer fölött majd

összeveszték, mert mind valami „kedvesebb“ emléket akart a megboldogultól.

Tehetetlenül bámulva nézte őket, azt szerette volna már, ha mind elmegy, hogy szabad folyást engedjen fájdalomának. Úgy szerette volna kiönteni szívét valaki előtt: nem volt senkije. Gyermeke, Dini, még kicsiny volt, mindössze négyéves, nem is tudta, nem is érthette, mit vesztett. Más pedig nem volt, aki szívéhez közel állt volna, aki meg tudta volna osztani nagy fájdalmát. Talán a rokonok? Oh, azok az ajándékért jöttek. Az élvelem nem törődtek.

A szoba kiürült. A rokonok elvonultak, tán észre sem vették, hogy ő ott volt. Vagy nem akarták észrevenni, hisz nincs már több „emléktárgya“ a megboldogultnak.

Undorral nézett utánuk Zoroghy, megutálta a rokonságot, amelynek szeretete így nyilvánul meg. Azután bement felesége szobájába.

Egy pillanatra meghökken, a szemben levő falról felesége olajfestésű képe mosolygott feléje.

Katinka — kiáltá a szótán szomorúan hajtotta le fejét. — Hisz az csak kép, az igaz, a valódi nincs már . . . De hát valóban nincs? Hisz shawlija ott van a kis selyem kanapén, kifutott talán a kertbe.

Zoroghy odamegy az ablakhoz, hogy kiált-

son neki. Visszatáncorodik, most rakják el az udvaron a fekete lepleket, az ezüst gyertyatartókat — Nincs! Nincs! — rikoltják az ezüst gyertyatartók.

— Gyászold őt! — susogják a fekete posztók.

Mintha a lombok is busabban bódítanának, a virágok csüggedten hajtják le fejüket, mintha kihalt volna a park madárvilága? Oly csendes minden. Vagy mind őt gyászolják, érte busulnak, őt siratják, a park legszebb virágját, legdalosabb madarát.

— Nem, — kiált fel Zoroghy — az én világom legszebb virága, az én világom legdalosabb madara, azt dalolja, hogy világom mily kicsiny lett, egy bezárt vasajtó s egy olajfestésű kép — suttogja alig hallhatóan.

— Meghalt. Mennyi van e szóban. Kettő szakadt remények, szétfoszlott álmok, egy örökretűnt fényes boldogság. Vágy, életöröm, szerelem mind, mind belefojtva ez egy szóba.

Zoroghy oly üresnek érezte a szobát, mintha egy képről lelopták volna a színeket, egy szoborból kivették volna a harmóniát! Oly szürke, nehéz volt a levegő, úgy fojtogatta vallami a torkát: nem tudott sírni.

Letült. Lassan felesége kis empir íróasztalá-

**SÖVEGJÁRTÓ JÁNOS**  
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA, SZÉKESFEHÉRVÁR,  
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

Mai lapunk 4 oldal.

00000147





— **A képviselő választók figyelmébe.** A Székesfehérvár választókerület központi választmányának összejáró küldöttsége a képviselő választók állandó névjegyzékének 1910 évre kiigazítása, illetve összeállítása körüli munkálatát f. évi március hó 16-án a városház nagytermében megkezdi. A polgármester figyelemzeti a választó közönséget, hogy — bár az idézett törvényszakasz értelmében minden polgár, kinek a törvényben meghatározott választói jogosultsága van, a választók névjegyzékébe személyes jelentkezés nélkül is felveendő, — mindezáltal jogában áll bárkinek választói jogosultsága igazolása végett, a jelzett határnaptól kezdve, bezárólag ez év március 31-ig mindennap d. u. 2 órától 5 óráig az összejáró küldöttség előtt személyesen megjelenni.

**Kubik János** kesztyű, sérvtű és orvoskötőszert raktára a mai napról kezdve a **Barátok épületében** van. A püspökséggel szemben.

— **Tolvaj mindenek.** Király János, Deutsch Gyula helybeli kereskedő mindenese gazdájától 30 korona értékű bolhi felszerelést elloptott. Az eljárás megindult.

— **Szűkített katona.** A m. kir. 17. honvéd gyalogezred laktanyájából szombaton este egy Galambos nevezetű honvéd megszökött. — Galambos eltűnését a laktanya ügyeleti tisztje a takarodó után, a legénységi szobák vizsgálása alkalmával vette észre. Az esetről azonnal jelentést tettek a felsőbb hatóságnál s vasárnap egy kutasó őrzőket indítottak inota felé, mert a szökevény nyomai erre vezettek. Galambost még eddig nem sikerült elcsipni, de már a nyomában vannak s valószínű, hogy rövid idő alatt visszahozzák laktanyájába.

**Panasz egy jegyző ellen.**

Minden kommentár nélkül adjuk a következő hozzánk érkezett sorokat.

A minap olvastam valamelyik „Uj Lap”-ban egy polgármesternek következő keserű és megszívlelendő nyilatkozatát, illetve kijelentését az urakról: *Még a közönség is nehezen esik, ha urat kell köszönteni, mert hivatalaikban úgy bánnak velünk, mint rabzsolgákkal.*

Nemsokára nálunk is így lesz, ha már is nincs így és pedig őszinte állíthatom, nem a polgármesterek hibájából.

Állításom igazolására szolgáljon az én esetem.

F. hó 14-én, mint szentmihályi, Öreg- és Sághegy bírája bementem a jegyzőhöz, Arany Mihály urhoz és a következő hivatalos kérelmet intéztem hozzá: *Jegyző úr kérem a szokás szerint behoztam a hegyközség jegyzőkönyvét és a számadást, kegyeskedjék azt megcsinálni.*

Erre a t. jegyző ur magából kikelve így kiabált rám: *En nem vagyok köteles ezt megcsinálni, mert én nem vagyok jegyzője a hegyközségnek, ámbar ha 100 koronát fizetnek megcsinálom.*

Ekkor hivatkoztam a szokásra és a hegyközség törvényeire, sőt a magam költségére 10 koronát föl is ajánlottam neki, de ő ismételtelen rám förmedt, hogy semmi köze hozzá, mert nem jegyzője a hegyközségnek, ő csak Sárszentmihályra pályázott.

En vártam, hogy kissé lecsillapodjék és akkor kértem, hogy a szokásos márciusi hegyi közgyűlésre szíveskedjék kijönni. Ő erre is tagadó választ adott, sőt azt is kijelentette, hogy a segédjegyzőjét se engedi ki, mert ő nem jegyzője a hegyközségnek.

Hivatkoztam újból a szokásra, a törvényre, melyben ez áll: Szentmihályi Öreg- és Sághegy szervezeti szabályai 9. §.: *„A hegyi közgyűlés jegyzőkönyvét a községi jegyző vezeti.”*

Ő ismét lehurrogott és azt mondta: *tartsák meg a gyűléstiket a hogyan akarják, nekem semmi közöm hozzá.*

En már türelmet vesztve kikértem a személykérést és kijelentettem neki, hogy tudtommal a hegyközségi polgárok is fizetik a jegyző urat és épügy viselik a közterheket mint a sárszentmihályi polgárok, ennélfogva nekünk is épügy jegyzőnk, mint a falubelieknek. Egyben kijelentettem előtte, hogy följelentést teszek ellene vi-

selkedésért, személyeskedésért a t. főszoaligabiró urnál. Ő erre gúnyosan nevetett és azt mondta: *— Mehet oda Domján uram, ott már ismerik magukat.*

Mivel én a t. jegyző urral személyeskedni nem akarok, ezért itt a nyilvánosság előtt szólítom fel, hogy feleljen meg az én, valamint a hegyközségi polgárok kérdésére:

1. Miért vezette eddig a sárszentmihályi körjegyző ur a hegyközségi közgyűléseket?

2. Miért revidálta eddig minden esztendőben a hegyközségi számadásokat?

3. Minő jogon meri a törvényhatósági bizottságnak 1893. október 3-án tartott közgyűlésén jóváhagyott szervezeti szabályzatunk 9. §-ának teljesítését megtagadni?

Minő jogon meri és merte a hegyközségtől a fizetést elfogadni, ha ő a hegyközségnek nem jegyzője?

Mivel én a tek. főszoaligabiró urhoz, jegyző ur kijelentése szerint hiába megyek jogos panaszommal, azért kérem tek. szerkesztő urat, hogy a köz érdekében közölje is panaszomat, így legálább meg lesz az az elégtétel, hogy a közfigyelem ráterelődik a nálunk történő eseményekre és nem lesz majd meglepetés, hogy ami jó népünk is a szocialista durvaságokhoz szegődik és a „közönség is nehezére, esik ha urat kell köszönteni.”

Alázatos kérésemet megismételtem vagyok tekintetes szerkesztő urnak alázatos szolgálja, Sárszentmihály, 1908. március 15.

Domján István,

hegybíró.

A közömlönyért a cikliró felelős. (Szerk.)

**S Z I N H Á Z.**

Hétfő, márc. 15.

**Bánk-Bán.** A szabadság nagy napjának ünnepléséből a színház is kivette részét. Bánk-Bán került színre az ünnepi előadásban. Ez a darab, mely az idegen uralom és megalázott nemzeti önérzet küzdelmét hatalmas drámai képből dolgozza fel, kétségkívül legalkalmasabban adhatja meg a színház márc. 15-ének jellegét. 1848. márc. 15-én Budapesten ugyanez a darab került színre a nemzeti színházban. Az események hatása alatt álló közönség tomboló lelkesedéssel fogadta Petur bán kitöréseit, Bánk-Bán lelki küzdelmeit, amelyben a hitvesi becsület és az idegen járom felett érzett nemzeti keserűség szólt meg. A felvonások közben Petőfinek „Talpra magyar”-ját, a magyar szabadság dithirambját szavalta a magyar színpad legnagyobb művésze, Egressy Gábor.

Nálunk nem nagy érdeklődés nyilvánult meg a nemzeti szabadság eszméiben születteit darab iránt. Alig volt negyed ház, a páholyok üresek. Pedig a banketek nem lojaliták le a közönséget, mindössze egy volt már csak, a Függelenségi köré. Csak a fényt konstátáljuk, a tény maga is ébreszt bennünk gondolatokat.

Az előadás, tekintve a közönség csekély érdeklődését, a legelső magyar tragédia szellemének megfelelő volt. A gyengéit a mai napon nem emlíjük. Bánk-Bánt, Kovács Lajos jelenítette meg, akinek kiváló képességei a drámai művészet összes szépségeivel hatottak. Még talán sohasem láttuk ilyen hatatmasnak. Verő Jánka a bán összetört hitvesét, Melindát alakította hozzá méltó művészettel. Déri Petur bánja, Medgyaszay II. Endréje, Tombor Aladárné Gertrudja, kiváltképen Gyenis Biberachja járult hozzá az összhathatához, a darab szellemének és tendenciájának visszatükröztetéséhez.

**Anyakönyvi statisztika.**

1909. március hó 6-tól 1909. március hó 13-ig.

**Születés.** Született: 14 törvényes fiú, 7 leány, 0 törvénytelen fiú, 0 leány, halvaszületett törvényes fiú 1, leány 0, törvénytelen fiú 0, leány 0. Összesen 22.

**Halálozás.** Elhalt: 7 éven aluli 7 törvényes fiú, 5 leány, 7 éven felüli 3 férfi, 8 nő. Összesen 23.

Eszerint a születés a halálozást 1-el múlja felül.

**Meghaltak:**

Langmár Károly r. k. 2 hónapos, Sarió-u. 23. — Ra-

boczy Istváné, Szabó Erzsébet r. k. 27 éves, Halász-u. 13. — Csukás Ágnes r. k. 2 éves, Felsőkirálysor. 54. — Csizsár Ferenc r. k. 27 napos, Sár-u. 38. — Major Teréz r. k. 1 hónapos, Palotai-u. 10. — Varga Mihályné, Kósa Katalin r. k. 95 éves, Homokos. — Özy Németh Andriáné, Merzell Rozália r. k. 79 éves, Rác-u. 11. — Jenei Jánosné, Szücs Zsuzsanna ref. 45 éves, Szt. György kórház. — Csáder Terézia r. k. 4 éves, Palotai-u. 24. — Özy Kados Ferencné, Kajári Zsuzsanna ref. 56 éves, Homokos. — Szücs Józsefné, Kaszás Lidia ref. 29 éves, Szt. György kórház. — Horvát Mihály r. k. magánzó, 87 éves, Szt. György kórház. — Lencsés Ferenc r. k. 10 hónapos, Sziget-u. 11. — Özy Pap Józsefné, Tót Julianna r. k. 88 éves, Malom-u. 35. — Brust Imre jzr. 2 napos, Pirosalma-u. 4. — Takács András r. k. napszamos, 66 éves, Szt. György kórház. Csitke Izabella ág. h. ev. 2 éves, Ráchegy 1192 — Etkér Sándor dv. gép-lakatos, r. k. 33 éves, Maroshegy 16. — Vértai László r. k. 9 hónapos, Horváth István-u. 2. — Damminger Károly r. k. 2 hónapos, Megeyház-u. 13. — Hegyes Anna r. k. 6 hónapos, izraelitai temető kórház. — Piller József r. k. 15 napos, Vendel-u. 15. — Gálter István r. k. napszamos, 68 éves, Szt. György kórház.

**Műtrágya!!!**

a legjobb és a legjutá-  
nyosabb áron kapható a  
**helybeli keresztény fo-  
gyasztási szövetkezet**  
fő- és fióküzletében.

**Főüzlet: Szőgyény-utca 1.  
Fióküzlet: Zámoly-utca 33.**

**Ujabb rendszerű kocsik!**



**HIRTILING PÁL**  
KOCSIGYÁRTÓ

Üzlet: **Székesfehérvár** Raktár: **Simor-utca 35.**  
Tolnai-utca 16.

Raktáron tartok minden fajtájú kész ruganyos kocsit, kész korbácat, kerek-eket és a hozzá tartozó farészeket.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom kocsifényező és nyerges ————— műhelyemet. —————

A kocsigyártáshoz tartozó összes javi-tásokat jutányosan s gyorsan eszközölöm.